

#

29/1984 Sb.

ZÁKON

**o soustavě základních a středních škola vyšších odborných škol
(školský zákon)**

Změna: 188/1988 Sb.

Změna: 171/1990 Sb.

Změna: 522/1990 Sb.

Změna: 134/1993 Sb.

Změna: 190/1993 Sb.

Změna: 331/1993 Sb.

Změna: 49/1994 Sb.

Změna: 256/1994 Sb.

Změna :138/1995 Sb.

preambule zrušena

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky

ČÁST PRVNÍ

Základní ustanovení

§ 1

(1) Součástí výchovně vzdělávací soustavy jsou základní školy, základní umělecké školy, učiliště, střední školy, speciální školy a vyšší odborné školy, pokud jsou zařazeny do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ; v právních vztazích vystupují svým jménem a mají odpovědnost vyplývající z těchto vztahů, pokud není dále stanoveno jinak. Způsob zařazování do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení stanoví zvláštní zákon (564/90 Sb.).

(2) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen ministerstvo) odpovídá za koncepci, stav a rozvoj výchovně vzdělávací soustavy.

§ 2

#

(1) Soustavu základních a středních škol tvoří základní škola, učiliště, střední odborné učiliště, gymnázium, střední odborná škola a speciální školy.

(2) Školy uvedené v § 1 může zřizovatel slučovat nebo zřizovat jako jednu právnickou osobu. Je-li zřizovatelem obec, může školy slučovat se souhlasem územně příslušného školského úřadu.

(3) Ministerstva školství stanoví vyhláškou typy a názvy jednotlivých druhů škol uvedených v odstavci 1.

§ 3

(1) *Výchova a vzdělávání se uskutečňují v jazyce českém . Výjimky v případech hodných zvláštního zřetele, pokud nejde o plnění povinné školní docházky, povoluje ministerstvo.*

(2) *Žákům příslušejícím k národnostním menšinám se v rozsahu přiměřeném zájmům jejich národnostního rozvoje zabezpečuje právo na vzdělání v jejich mateřském jazyce.*

(3) *Neslyšícím a nevidomým se zajišťuje právo na vzdělání v jejich jazyce s použitím znakové řeči nebo Braillova písma.*

§ 4

(1) Ve školách, které jsou součástí soustavy základních a středních škol, mají občané právo na bezplatné vzdělání. V soukromých školách a v církevních školách se může právo na vzdělání zajišťovat za úplatu.

(2) *Vzdělávání ve vyšších odborných školách zřizovaných státem lze poskytovat za úplatu od doby, kdy její výši a způsob úhrady stanoví vláda nařízením, . v těchto školách zřizovaných obcí od doby, kdy výši a způsob úhrady stanoví obec obecně závaznou vyhláškou. Úplata nemůže být vyšší než polovina kalkulovaných nákladů na jednoho žáka školy.*

(3) V rozsahu stanoveném vládou České republiky se žákům bezplatně poskytují učebnice a učební texty a základní školní potřeby.

ČÁST DRUHÁ

Základní škola

§ 5

(1) Základní škola poskytuje základní vzdělání; zabezpečuje rozumovou výchovu ve smyslu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie a poskytuje mravní, estetickou, pracovní, zdravotní tělesnou výchovu a ekologickou výchovu žáků; umožňuje též náboženskou výchovu.

#

(2) Základní škola připravuje žáky pro další studium a praxi.

§ 6

(1) Základní škola má devět ročníků a člení se na první a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem.

(2) V místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech devíti ročníků základní školy, může se zřídit základní škola, která nemá všechny ročníky. Žáci, kteří ukončí poslední ročník takové školy, pokračují v plnění povinné školní docházky v základní škole se všemi ročníky.

(3) Základní škola tvořena jednou nebo dvěma třídami prvního stupně má průměrný počet nejméně 13 žáků ve třídě. Základní škola tvořená samostatnými třídami všech ročníků prvního stupně má průměrný počet nejméně 15 žáků ve třídě. Tyto základní školy mohou být zřízeny tehdy, jestliže jsou jedinou základní školou v obci. O výjimkách hodných zvláštního zřetele rozhoduje, po vyjádření školského úřadu ministerstvo.

(4) Žáci, kteří ukončí poslední ročník základní školy uvedené v odstavci 2, pokračují v plnění povinné školní docházky v základní škole se samostatnými třídami pro každý ročník.

(5) Základní školy, s výjimkou škol uvedených v odstavci 3, mají průměrný počet nejméně 17 žáků ve třídě. O výjimkách hodných zvláštního zřetele rozhoduje, po vyjádření školského úřadu, ministerstvo.

ČÁST DRUHÁ A

Základní umělecká škola

§ 6a

(1) Základní umělecká škola poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech a připravuje pro studium učebních a studijních oborů ve středních školách uměleckého

#

zaměření a v konzervatoři, připravuje také odborně pro studium na vysokých školách s uměleckým zaměřením.

(2) V základních uměleckých školách se mohou zřizovat oddělení hudební, taneční, výtvarná a literárně dramatická nebo některá z nich.

(3) Základní umělecká škola organizuje studium určené převážně pro žáky základní školy; může též organizovat studium pro dospělé.

(4) Ministerstva školství stanoví vyhláškou podrobnosti o organizaci studia v základních uměleckých školách.

ČÁST TŘETÍ

Střední školy

DÍL PRVNÍ

Výchova a vzdělávání ve středních školách

§ 7

(1) Střední školy poskytují žákům střední odborné vzdělání, úplné střední vzdělání, úplné střední odborné vzdělání a vyšší odborné vzdělání a připravují je pro výkon povolání a činností v národním hospodářství, správě, kultuře, umění a v ostatních oblastech života; připravují žáky i pro studium na vysokých školách.

(2) Střední školy uplatňují jednotu výchovy a vzdělávání, spojení školy se životem a usilují o všestranný harmonický rozvoj osobnosti mladého člověka; vychovávají jej ve smyslu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie, formují jeho intelektuální a mravní rozvoj, připravují jej na tvořivou práci a odbornou činnost v povolání poskytují výchovu estetickou, zdravotní, tělesnou a výchovu ekologickou; umožňují též náboženskou výchovu.

(3) Střední školy se člení na tyto druhy: střední odborné učiliště, gymnázium a střední odbornou školu.

§ 8

#

(1) Střední odborné vzdělání zahrnuje všeobecné vzdělání a odbornou přípravu; ukončuje se úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky ve studijních nebo učebních oborech.

(2) Úplné střední vzdělání a úplné střední odborné vzdělání zahrnuje obsahově širší a hlubší všeobecné vzdělání a odbornou přípravu diferencovanou podle druhu středních škol; úplné střední vzdělání se ukončuje úspěšným vykonáním maturitní zkoušky v gymnáziu, úplné střední odborné vzdělání se ukončuje úspěšným vykonáním maturitní zkoušky ve střední odborné škole *nebo konzervatoři* nebo ve středním odborném učilišti.

(3) *Vyšší odborné vzdělání poskytované v konzervatořích zahrnuje všeobecné vzdělání, uměleckou nebo pedagogicko - uměleckou přípravu a ukončuje se vykonáním absolutoria.*

DÍL DRUHÝ

Střední odborné učiliště

Výchova a vzdělávání ve středním odborném učilišti

§ 9

(1) Střední odborné učiliště připravuje pro výkon dělnických povolání a odborných činností odpovídajících příslušnému učebnímu oboru. Toto studium se ukončuje závěrečnou zkouškou.

(2) Střední odborné učiliště připravuje ve studijních oborech pro výkon některých náročných dělnických povolání a některých technickohospodářských činností provozního charakteru. Toto studium se ukončuje maturitní zkouškou.

(3) Střední odborné učiliště zajišťuje žákům teoretické vyučování, praktické vyučování a výchovu mimo vyučování; může také zajišťovat jen teoretické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo praktické vyučování a výchovu mimo vyučování.

(4) *Ministerstvo školství v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou učební obory vhodné pro žáky se změněnou pracovní schopností.*

§ 9a

Středisko praktického vyučování

#

(1) Středisko praktického vyučování zajišťuje praktické vyučování a výchovu mimo vyučování pro žáky, kterým střední odborné učiliště zajišťuje pouze teoretické vyučování.

(2) Středisko praktického vyučování odpovídá za výuku podle stanovených učebních plánů a učebních osnov, přitom spolupracuje se středním odborným učilištěm, které pro žáky zajišťuje teoretické vyučování.

§ 10

Zřizování a zrušování středních odborných učilišť a středisek praktického vyučování

(1) Vláda České republiky v České republice a vláda Slovenské republiky v Slovenské republice (dále jen "vlády republik") stanoví nařízením na návrh ministerstev školství případy, kdy ústřední orgán státní správy je povinen zřídit střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování. Současně určí podmínky uzavírání smluv k jejich materiálnímu a finančnímu zabezpečení.

(2) Ke zřízení, zrušení nebo omezení činnosti odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování je třeba souhlasu ministerstva školství.

(3) Národní výbor může zřídit středisko praktického vyučování pro přípravu žáků, kteří se nepřipravují pro určitou organizaci.

(4) Pokud státní podnik nebo organizační složka státu, které převedly právo hospodaření podle § 11a, požádá příslušný orgán státní správy, na který bylo právo hospodaření převedeno, o bezplatné užívání majetku středního odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování, uzavře tento orgán státní správy se státním podnikem nebo státní organizací smlouvu. V této smlouvě se vymezí podmínky pro provozování středního odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování.

(5) Ministerstva školství stanoví vyhláškou podmínky uzavírání smluv podle odstavce 4, jejich náležitosti, důvody a způsob jejich zrušení.

#

§ 10a

Pracoviště praktického vyučování

(1) Pracoviště praktického vyučování zajišťuje praktické vyučování pro žáky, kterým střední odborné učiliště zajišťuje teoretické vyučování a výchovu mimo vyučování. Pracoviště praktického vyučování zřizuje se souhlasem ministerstva školství občan, pro kterého se žáci připravují.

(2) Občan, který zřídil pracoviště praktického vyučování, odpovídá za výuku podle stanovených učebních plánů a učebních osnov, přitom spolupracuje se středním odborným učilištěm, které pro žáky zajišťuje teoretickou výuku.

(3) Občan, který zřídil pracoviště praktického vyučování, hradí náklady na jeho provoz a rozvoj. Jsou-li na pracovišti praktického vyučování připravováni žáci i pro jiné občany, jsou tito povinni hradit poměrný díl nákladů vynaložených na jejich přípravu.

§ 11

Úkoly orgánů a organizací

(1) Orgány a organizace, které zřizují střední odborná učiliště, odpovídají za přípravu mládeže pro povolání v těchto učilištích a v rozsahu své působnosti je řídí; jsou povinny vytvářet příznivé podmínky pro rozvíjení schopností a iniciativy žáků a jejich uplatnění v praxi.

(2) Orgány v oboru své působnosti ve středních odborných učilištích řídí a plánují přípravu mládeže pro povolání.

(3) Orgány, které rozhodly o zrušení, rozdělení, sloučení nebo splynutí středního odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování, určí střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování, které převezme práva a povinnosti k žákům.

(4) V případě zániku družstva, popřípadě středního odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování v jeho působnosti, je družstvo povinno přednostně nabídnout majetek sloužící střednímu odbornému učilišti nebo středisku praktického vyučování kraji, který zřídí střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování, nebo takto získaný majetek připojí již k zřízenému střednímu odbornému učilišti nebo středisku praktickému vyučování.

#

(5) Ministerstva školství stanoví vyhláškou postup a podrobnější vymezení úkolů orgánů a organizací při řízení a přípravě mládeže pro povolání ve středních odborných učilištích a střediscích praktického vyučování a podmínky pro jejich zřizování.

3) Zákon ČNR č. 77/1978 Sb., ve znění zákona ČNR č. 49/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, a zákona ČNR č. 31/1984 Sb. Zákon SNR č. 79/1978 Sb., ve znění zákona SNR č. 52/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost místních národních výborů ve střediskových obcích, a zákona SNR č. 32/1984 Sb.

§ 11a

(1) Pokud je středisko praktického vyučování fyzicky neoddělitelnou součástí státního podniku nebo organizační složky státu, uzavřou tyto s příslušným středním odborným učilištěm nejpozději do 30. 6. 1991 o majetku sloužícím ke dni 30. 6. 1990 převážně pro přípravu mládeže na povolání a odborné činnosti smlouvu o dočasném užívání 2) nebo výjimečně smlouvu o nájmu.3)

(2) Pokud státní podnik nebo organizační složka státu, jejichž vnitřní organizační jednotkou je střední odborné učiliště nebo středisko praktického vyučování, zaniká likvidací, postupuje se podle odstavce 1 nebo odstavce 2. Ve výjimečných případech, nelze-li majetek sloužící středisku praktického vyučování takto převést, poskytne likvidátor příslušnému střednímu odbornému učilišti finanční náhradu.

(3) Podrobnosti pro uzavírání smluv podle odstavců 1 až 4 stanoví vláda nařízením.

(4) Spory o převod práva hospodaření podle odstavců 1 až 3 rozhodují soudy

1) § 347 hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

2) § 348 hospodářského zákoníku.

3) Zákon č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, ve znění zákona č. 403/1990 Sb.

§ 12

#

Finanční a materiální zabezpečení
středních odborných učilišť
a středisek praktického vyučování

(1) Ze státního rozpočtu se poskytuje příspěvek nebo dotace 12) prostřednictvím rozpočtů příslušných ústředních orgánů na:

- a) platy a náhrady platů učitelů teoretického vyučování, mistrů odborné výchovy, vychovatelů a trenérů ve třídách s vrcholovou sportovní přípravou,
- b) neinvestiční náklady na učebnice, učební texty a školní potřeby, pokud se žákům poskytují bezplatně,
- c) neinvestiční náklady na učební pomůcky pro potřeby teoretického vyučování.

(2) Úhrada ostatních provozních nákladů se provádí z nákladů fyzických nebo právnických osob, pro něž se žáci připravují na povolání.

(3) Pokud se žáci nepřipravují pro žádnou fyzickou nebo právnickou osobu, poskytuje se příspěvek na ostatní provozní náklady z rozpočtu zřizovatele.

(4) Výše příspěvků podle odstavců 1 a 3 se stanoví na základě schváleného státního rozpočtu a podle počtu žáků v učebních a studijních oborech středního odborného učiliště nebo střediska praktického vyučování.

(5) Na investice středního odborného učiliště a střediska praktického vyučování zřízeného krajem v samostatné působnosti lze poskytnout příspěvek ze státního rozpočtu. 12)

(6) Středním odborným učilištím a střediskům praktického vyučování lze přispívat z dalších finančních zdrojů, zejména orgánů územní samosprávy, zájmových sdružení fyzických nebo právnických osob nebo sponzorů.

12) § 5 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona ČNR č. 166/1992 Sb.

§ 13

zrušen

§ 14

zrušen

#

DÍL TŘETÍ

Gymnázium

§ 15

(1) Gymnázium je všeobecně vzdělávací vnitřně diferencovaná škola, která připravuje především pro studium na vysokých školách. Dále připravuje i pro výkon některých činností ve správě, kultuře a dalších oblastech. *Gymnázium má čtyři nebo šest anebo osm ročníků.*

DÍL ČTVRTÝ

Střední odborná škola

§ 16

Střední odborná škola připravuje především pro výkon odborných činností, zejména technickohospodářských, ekonomických, pedagogických, zdravotnických, sociálně právních, správních, uměleckých a kulturních; připravuje i pro studium na vysoké škole. *Denní studium trvá nejvýše čtyři roky.*

§ 17

Konzervatoř

(1) Konzervatoř je specifický typ střední odborné školy, která připravuje pro obor zpěv, hudba, tanec nebo dramatického umění. Připravuje i pro studium na vysoké škole. *Konzervatoř má šest ročníků, v oboru tanec osm ročníků.*

(2) *Studium na konzervatoři se ukončuje zpravidla absolutoriem (§ 27b). Žáci mohou ukončit studium také maturitou, nejdříve však po čtvrtém ročníku, v oboru tanec po osmém ročníku (§ 8 odst. 2)*

DÍL PÁTÝ

Učiliště

#

§ 17a

(1) Učiliště poskytuje odbornou přípravu pro výkon povolání žákům, kteří ukončili povinnou školní docházku v základní škole v nižším než devátém ročníku nebo devátý ročník neukončili úspěšně. Příprava v učilišti se ukončuje úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky.

(2) Učiliště se zřizuje a zrušuje podle § 10 a vztahují se na ně § 9 odst. 3, § 11, 11a, 12, 14, § 20 odst. 2 a § 22 až 25.

DÍL ŠESTÝ

Studium ve středních školách

Přijímání ke studiu ve středních školách

§ 18

Právo studovat ve středních školách mají žáci a další uchazeči podle schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.

§ 19

(1) Ke studiu ve středních školách, *kromě škol uvedených v odstavci 2*, se přijímají žáci a další uchazeči, kteří úspěšně ukončili základní školu.

(2) *Do prvního ročníku osmiletého gymnázia a osmileté konzervatoře v oboru tanec se přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy. Do prvního ročníku šestiletého gymnázia se přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili sedmý ročník základní školy.*

(3) *Výjimky z ustanovení odstavce 2, a při přijetí do vyššího ročníku než prvního, povoluje v jednotlivých případech hodných zvláštního zřetele školský úřad, v jehož územní působnosti je škola, kam se žák hlásí k přijetí.*

(4) *V rámci přijímacího řízení do prvních ročníků středních škol může ředitel školy stanovit, že se žáci nebo uchazeči přijímají na základě přijímací zkoušky. Přijímací zkoušky pro následující školní rok se konají nejdříve v posledním úplném kalendářním týdnu měsíce dubna. Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí žáka nebo uchazeče ke studiu zašle písemně ředitel*

#

školy žákovi nebo uchazeči anebo jeho zákonnému zástupci do sedmi dnů po termínu konání přijímací zkoušky. V případě, že se přijímací zkoušky nekonají, zašle ředitel školy rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí žáka nebo uchazeče ke studiu do sedmi dnů po rozhodnutí, nejdříve však v posledním úplném kalendářním týdnu měsíce dubna.

(5) Ke studiu ve středních školách se přijímají též další uchazeči, kteří získali základní vzdělání nebo základy vzdělání podle dřívějších předpisů.

(6) Ministerstva školství stanoví vyhláškou rozsah pravomocí a povinností ředitelů středních škol při přijímání žáků a dalších uchazečů ke studiu ve středních školách; u středních zdravotnických škol v dohodě s ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí.

§ 20

Formy a průběh studia ve středních školách

(1) Studium ve středních školách se organizuje jako denní studium, studium při zaměstnání nebo kombinované studium podle studijních oborů a ve středních odborných učilištích i podle učebních oborů.

(2) Při studiu ve střední škole se umožňuje změna studijního nebo učebního oboru, přestup na jinou školu, opakování ročníku a přerušování studia. 4)

(3) Ministerstva školství stanoví po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem rozsah, podmínky, délku, průběh studia ve středních školách a soustavu studijních a učebních oborů; u středních zdravotnických škol v dohodě s ministerstvy zdravotnictví.

4) § 26, 26a a 26b zákona ČNR č. 77/1978 Sb., ve znění zákona ČNR č. 31/1984 Sb. § 26, 26a a 26b zákona SNR č. 79/1978 Sb., ve znění zákona SNR č. 32/1984 Sb. § 21

Studium při zaměstnání, kombinované studium a studium jednotlivých vyučovacích předmětů

(1) Studium při zaměstnání se organizuje jako večerní (směnné), dálkové nebo externí.

(2) Studium při zaměstnání lze kombinovat s denním studiem (kombinované studium).

#

(3) Vzdělání dosažené ve středních školách studiem při zaměstnání nebo kombinovaným studiem je rovnocenné se vzděláním získaným v denním studiu.

(4) Pro prohloubení dosaženého vzdělání mohou střední školy organizovat i studium jednotlivých vyučovacích předmětů.

(5) Ministerstva školství stanoví po projednání se zúčastněnými ústředními orgány obecně závazným právním předpisem délku a organizaci studia při zaměstnání a kombinovaného studia, jakož i organizaci studia jednotlivých vyučovacích předmětů; u středních zdravotnických škol v dohodě s ministerstvy zdravotnictví.

§ 22

Praktické vyučování

(1) Praktické vyučování je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání ve středních školách a v odborných učilištích; uskutečňuje se v něm spojení výchovy a vzdělávání s praxí, důsledné osvojení příslušných dovedností a získání schopností využívat vědomosti v praxi.

(2) Hlavními formami praktického vyučování jsou odborný výcvik, cvičení, učební praxe a odborná (umělecká) praxe. Odborná (umělecká) praxe může být uskutečňována i v období školních prázdnin po dobu stanovenou pro jednotlivé studijní (učební) obory učebními plány a učebními osnovami.

(3) Praktické vyučování se uskutečňuje ve školách a ve školských zařízeních, popřípadě v orgánech a organizacích v oboru působnosti ústředních orgánů nebo u dalších právnických osob anebo u fyzických osob, které mají oprávnění k činnosti v daném oboru

§ 23

Společensky prospěšná práce

#

Společensky prospěšná práce žáků středních škol je dobrovolná a lze ji konat pouze v době mimo vyučování.

§ 24

Finanční a hmotné zabezpečení žáků středních a vyšších odborných škol

(1) Žákům středních odborných učilišť poskytuje střední odborné učiliště z prostředků organizací nebo národních výborů finanční a hmotné zabezpečení, kterým se sledují výchovné cíle. Žákům, kteří se ve středním odborném učilišti nepřipravují pro žádnou organizaci, se finanční a hmotné zabezpečení hradí z prostředků národních výborů. Žákům, kteří se v praktickém vyučování připravují ve středisku praktického vyučování, poskytuje finanční a hmotné zabezpečení v dohodě s příslušným středním odborným učilištěm organizace, která středisko praktického vyučování zřídila. Žákům, kteří se v praktickém vyučování připravují na pracovišti praktického vyučování, poskytuje finanční a hmotné zabezpečení v dohodě s příslušným středním odborným učilištěm občan, který středisko praktického vyučování zřídil. Finanční zabezpečení se poskytuje formou odměn. Hmotné zabezpečení zahrnuje stravování a ubytování; žákům může být poskytnuto i další finanční a hmotné zabezpečení. Finanční a hmotné zabezpečení lze poskytovat i v období školních prázdnin. Žákům středních odborných učilišť, v nichž je to odůvodněno komplexností jejich výchovy, jakož i žákům, u nichž je to odůvodněno jejich sociálními poměry nebo zdravotním stavem, lze poskytnout ubytování a stravování bezplatně.

(2) Žákům gymnázií, středních odborných škol a vyšších odborných škol, může být poskytnuto stipendium a hmotné zabezpečení s přihlédnutím k jejich sociálním poměrům a prospěchu. Hmotné zabezpečení zahrnuje zejména stravování a ubytování. Žákům může být poskytnuto stipendium a hmotné zabezpečení ze státních rozpočtových prostředků nebo z prostředků organizací.

(3) Podrobnosti o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních a vyšších odborných škol stanoví ministerstva školství vyhláškou.

§ 25

Ukončení studia ve středních školách

(1) V osmiletém, šestiletém a ve čtyřletém denním studiu gymnázia a ve studiu při zaměstnání se studium ukončuje maturitní zkouškou účely studia při zaměstnání rozložit na pět let. Ve čtyřletých studijních oborech denního studia a pětiletých oborech studia při zaměstnání na střední odborné škole a středním odborném učilišti se studium ukončuje maturitní zkouškou. Nástavbové studium se ve dvouletém denním studiu a tříletém studiu při zaměstnání ukončuje maturitní zkouškou.

#

(2) Ve studijních oborech středních odborných škol, jejichž délka studia je kratší než čtyři roky, a v učebních oborech středních odborných učilišť se ukončuje závěrečnou zkouškou.

(3) Dnem následujícím po dni, kdy žák vykonal úspěšně maturitní nebo závěrečnou zkoušku, přestává být žákem školy.

(4) Nevykonali-li žák středního odborného učiliště v určeném termínu úspěšně závěrečnou zkoušku v učebním oboru a byla mu povolena opravná zkouška, odklad zkoušky nebo její opakování, zachovávají se mu práva o povinnosti žáka do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy měl závěrečnou zkoušku konat.

(5) Nevykonali-li žák v určeném termínu úspěšně maturitní zkoušku nebo ve středních odborných školách ve studiu kratším než čtyři roky závěrečnou zkoušku a byla mu povolena opravná zkouška, odklad zkoušky nebo její opakování, zachovávají se mu práva a povinnosti žáka do konce školního roku, v němž měl studium ukončit.

(6) Zánikem práv a povinností žáka podle odstavců 2 a 3 není dotčena možnost vykonal závěrečnou zkoušku nebo maturitní zkoušku.

(7) Žákem přestává být také ten žák, který zanechá studia nebo mu nebylo povoleno opakování ročníku nebo závěrečné zkoušky nebo maturitní zkoušky nebo je ze studia vyloučen.

(8) Bylo-li žákovi studium přerušeno přestává být žákem po dobu přerušení studia.

(9.) Ministerstva školství stanoví obecně závazným právním předpisem bližší podmínky ukončování studia ve středních školách; u středních zdravotnických škol v dohodě s ministerstvem zdravotnictví.

§ 26

Nástavbové studium

(1) Střední školy organizují nástavbové studium, které je určeno pro uchazeče, kteří získali střední odborné vzdělání. V nástavbovém studiu se studující zdokonalují pro kvalifikovaný výkon povolání a specializují se pro výkon některých technickohospodářských činností provozního charakteru. Nástavbové studium se ukončuje maturitní zkouškou.

(2) Ministerstvo a pokud jde o zdravotnické obory, v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou po projednání se zúčastněnými ústředními orgány státní správy podmínky obsah, organizaci, formu, délku a obory nástavbového studia a způsob jeho ukončování.

#

§ 27

Podmínky pro přijímání a studium cizinců v československých středních školách upravují zvláštní předpisy.

ČÁST TŘETÍ A

Vyšší odborná škola

§ 27a

1) Vyšší odborná škola připravuje pro kvalifikovaný výkon náročných odborných činností nebo prohlubuje dosažené vzdělání pro výkon konkrétních náročných činností.

2) Vyšší odborná škola poskytuje v jednotlivých studijních oborech vyšší odborné vzdělání, které zahrnuje všeobecné, specifické odborné vzdělání, náročnou praktickou přípravu a ukončuje se absolutoriem,. Denní studium trvá nejméně 2 a nejvíce 3 roky, dálkové studium trvá nejméně 3 a nejvýše 4 roky. Pokud je součástí denního studia praktická příprava konaná formou odborné praxe o délce větší než 3 měsíce, může denní studium trvat nejvíce tři a půl roku. Žák, který úspěšně vykonal absolutorium má právo užívat za svým jménem označení absolventa vyšší odborné školy. Označení absolventů vyšší odborné školy příslušná jednotlivým studijním oborům a jejich zkrácené podoby schválí ministr.

3) Ke studiu ve vyšších odborných školách se přijímají žáci a další uchazeči, kteří získali úplné střední vzdělání nebo úplné střední odborné vzdělání. V rámci přijímacího řízení může ředitel školy stanovit, že se žáci nebo uchazeči přijímají na základě přijímací zkoušky. Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí žáka nebo uchazeče ke studiu zašle písemně ředitel školy žákovi nebo uchazeči anebo jeho zákonnému zástupci do sedmi dnů po termínu konání přijímací zkoušky.

Nekona-li se přijímací zkouška, zašle ředitel školy žákovi nebo uchazeči anebo jeho zákonnému zástupci rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí žáka nebo uchazeče nejpozději do sedmi dnů po rozhodnutí.

4) Způsob hodnocení a klasifikace upraví škola klasifikačním řádem, který schvaluje ministerstvo.

5) Podmínkou pro vykonání absolutoria je úspěšné ukončení posledního ročníku studia příslušného studijního oboru vyšší odborné školy, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 27b

1) Absolutorium je odborná zkouška, která se skládá z teoretické zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka, absolventské práce a její obhajoby,. v konzervatoři dále z absolventského výkonu, popř. zkoušky z umělecko - pedagogické přípravy. Jejich obsah a termíny stanoví ředitel školy.

#

2) *Absolutorium se koná před zkušební komisí jmenovanou orgánem kraje v přenesené působnosti, jejímž předsedou je pedagogický pracovník z jiné vyšší odborné školy, popř. vysoké školy, který má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Zkušební komise má stálé členy a další členy. Stálými členy jsou předseda, místopředseda a třídní učitel. Dalšími členy, kteří jsou jmenováni na základě návrhu ředitele školy, jsou učitel příslušného předmětu, vedoucí absolventské práce nebo vedoucí absolventského výkonu, oponent a přisedlí. O výsledku zkoušky rozhoduje zkušební komise hlasováním. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy. Neprospěl-li žák u absolutoria, určí zkušební komise žákovi termín jeho opakování. Opakovat absolutorium může žák jen jednou. Žákům, kteří úspěšně vykonali absolutorium, vydá škola nejpozději do sedmi dnů od jeho vykonání vysvědčení o absolutoriu a nejpozději do 30 dnů od jeho vykonání diplom absolventa vyšší školy s příslušným označením absolventa vyšší odborné školy. Nevykonal-li žák v určeném termínu úspěšně absolutorium a bylo-li mu povoleno opakování nebo odklad zkoušky, zachovávají se mu práva a povinnosti žáka do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy měl absolutorium konat.*

§ 27c

Podrobnosti o organizaci studia a jeho ukončování ve vyšších odborných školách stanoví ministerstvo vyhláškou, pokud jde o vyšší zdravotnické školy, v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví.

ČÁST ČTVRTÁ

Speciální školy

§ 28

(1) Speciální školy poskytují pomocí zvláštních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem výchovu a vzdělávání žákům mentálně, smyslově nebo tělesně postiženým, žákům s vadami řeči, žákům s více vadami, žákům obtížně vychovatelným a žákům nemocným a oslabeným, umístěným ve zdravotnických zařízeních; připravují tyto žáky k začlenění do pracovního procesu a života společnosti.

(2) Speciálními školami jsou základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči a střední školy pro mládež vyžadující zvláštní péči; vzdělání získané v těchto školách je rovnocenné získanému v základní škole a ostatních středních školách.

(3) Pokud tento zákon nestanoví jinak, vztahují se na speciální školy ustanovení vztahující se na základní školu nebo na střední školu.

#

(4) Speciálními školami jsou také zvláštní školy, odborná učiliště, praktické školy a pomocné školy.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob zařazení žáků do speciálních základních škol, do zvláštních škol, do pomocných škol a podmínky přijímání žáků do odborných učilišť a praktických škol.

§ 29

Speciální základní školy

(1) Speciální základní školy poskytují žákům výchovu a vzdělávání podle § 5 a 6 způsobem přiměřeným jejich postižení; zřizují se jako školy pro žáky sluchově postižené, pro žáky zrakově postižené, pro žáky s vadami řeči, pro žáky tělesně postižené, pro žáky s více vadami, pro žáky obtížně vychovatelné a pro žáky nemocné a oslabené umístěné ve zdravotnických zařízeních.

(2) Speciální základní školy mají devět ročníků. Ministerstva školství stanoví vyhláškou, které školy mají deset ročníků.

§ 30

Speciální střední školy

(1) Speciální střední školy poskytují žákům výchovu a vzdělávání podle § 7 a 8 způsobem přiměřeným jejich postižení; ve speciálních středních školách se vzdělávají smyslově nebo tělesně postižení žáci a žáci obtížně vychovatelní, pokud se nemohou vzdělávat společně se žáky ostatních středních škol.

(2) Speciální střední školy se člení na tyto druhy: střední odborná učiliště, gymnázia a střední odborné školy.

(3) Ministerstva školství po projednání s ministerstvy zdravotnictví a sociálních věcí mohou obecně závazným právním předpisem prodloužit délku studia ve speciálních středních školách až o dva roky.

§ 31

Zvláštní škola

(1) Ve zvláštní škole se vzdělávají žáci s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole, ani *ve speciální základní škole*

#

(2) Zvláštní škola má devět ročníků. Ministerstva školství stanoví vyhláškou školy, které mají deset ročníků.

§ 32

Odborné učiliště

(1) Odborné učiliště poskytuje odbornou přípravu v učebních oborech s upravenými učebními plány.

(2) Odborné učiliště připravuje pro výkon povolání odpovídajících příslušnému učebnímu oboru. Příprava trvá dva až tři roky. Příprava v odborném učiliště se ukončuje úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky.

(3) Odborné učiliště může též poskytovat přípravu pro výkon jednoduchých činností žáků, kteří jsou schopni samostatně pracovat, ale jejichž pracovní a společenské uplatnění musí být řízeno jinými osobami.

(4) Do odborného učiliště se přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili devátý ročník zvláštní školy.

(5) Odborné učiliště se zřizuje podle § 10 a vztahují se na ně ustanovení § 9 odst. 3 a 4, § 10a, § 11, 11a, 12, § 20 odst. 2, § 22 až 24 a § 25 odst. 1 až 4 a odst. 6 až 8.

§ 32 a

Praktická škola

(1) Praktická škola připravuje žáky pro výkon jednoduchých činností. Příprava trvá jeden až tři roky.

(2) Do praktické školy s tříletou přípravou se přednostně přijímají žáci, kteří úspěšně ukončili zvláštní školu, a dále žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku v nižším než devátém ročníku zvláštní školy, popřípadě základní školy. V odůvodněných případech lze přijmout i žáky, kteří ukončili neúspěšně devátý ročník základní školy. Do praktické školy s jednoletou a dvouletou přípravou se přijímají žáci, kteří splnili povinnou školní docházku na zvláštní (§ 31) nebo pomocné škole (§ 33).

(3) Tříletá příprava v praktické škole se ukončuje úspěšným vykonáním závěrečné zkoušky, v jednoleté a dvouleté přípravě vydáním závěrečného vysvědčení.

#

§ 33

Pomocná škola

(1) Pomocná škola vychovává a vzdělává obtížně vzdělavatelné žáky s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat ani ve zvláštní škole, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání. Obsah výchovně vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení přiměřených poznatků a pracovních dovedností s předměty denní potřeby.

(2) Pomocná škola má deset ročníků.

(3) Před nástupem do pomocné školy a před osvobozením od povinné školní docházky podle § 37 odst. 2 se dítě s těžkým mentálním postižením umožňuje příprava na vzdělání v délce jednoho až tří let.

ČÁST PÁTÁ

Povinná školní docházka

§ 34

Začátek, délka a plnění povinné školní docházky

(1) Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší šestý rok věku. Dítě, které dovrší šestý rok věku v době od počátku školního roku do konce kalendářního roku, může být přijato do školy, je-li tělesně i duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce, pěstoun nebo občan, popřípadě ústav, jemuž bylo dítě na základě soudního rozhodnutí svěřeno do výchovy (dále jen zákonný zástupce).

(2) Není-li dítě po dovršení šestého roku věku tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce, odloží mu ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok. Ředitel rozhodne na základě odborného posouzení lékaře, pedagogicko - psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra (dále jen odborné posouzení).

(3) Pokud se u žáka prvního ročníku základní školy v průběhu prvního pololetí školního roku projeví nedostatečná tělesná nebo duševní vyspělost ke školní docházce, může ředitel školy po projednání se zákonnými zástupci dodatečně odložit plnění povinné školní docházky na následující školní rok.

#

(4) Povinná školní docházka trvá devět let a žáci ji splní ukončením období školního vyučování školního roku, v němž dovrší poslední rok povinné školní docházky.

(5) U dětí vzdělavatelných v základní škole nebo ve zvláštní škole se pro tělesně postižené děti počátek povinné školní docházky řídí posouzením školní zralosti a ukončení povinné školní docházky dosažením základního vzdělání. Podmínky pro posuzování školní zralosti tělesně postiženého dítěte stanoví ministerstva školství vyhláškou.

§ 35

zrušen

§ 36

Přihlašovací povinnost a péče o školní docházku

Zákonný zástupce dítěte, pěstoun nebo občan, popřípadě ústav, jemuž bylo dítě na základě soudního rozhodnutí svěřeno do výchovy, je povinen přihlásit školou povinné dítě k zápisu do školy a dbát, aby docházelo do školy pravidelně a včas; je též povinen vyjádřit se k přihlášce žáka do střední školy. Přihlásí-li žáka k docházce do školní družiny nebo do školního klubu, je povinen dbát, aby i tam docházel žák pravidelně a včas.

§ 37

Osvobození od povinnosti docházet do školy

a osvobození od povinné školní docházky

(1) Žákovi, který pro svůj zdravotní stav nemůže docházet do školy, zajistí *školský úřad* takovou formu vzdělávání, která mu umožní dosáhnout stejné vzdělání jako při školní docházce.

(2) Těžce zdravotně postižené dítě může ředitel školského úřadu na základě odborného posouzení a souhlasu zákonných zástupců osvobodit od povinné školní docházky, a to na dobu určitou. Zároveň stanoví formu vzdělávání, která odpovídá jeho psychickým a fyzickým možnostem.

#

ČÁST ŠESTÁ

Společná ustanovení

§ 38

Školní rok

(1) Školní rok začíná 1. září běžného roku a končí 31. srpna následujícího roku; člení se na období školního vyučování a období školních prázdnin.

(2) Ministerstva školství stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o organizaci školního roku.

§ 38 a

Povinná dokumentace škol

(1) Školy jsou povinny vést tuto dokumentaci:

a) rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, včetně všech dokladů a podkladů,

b) třídní knihy, třídní výkazy, popřípadě katalogové listy,

c) evidenci žáků školy, která obsahuje zejména osobní údaje žáka, údaje o jeho přijetí do školy, o studijním nebo učebním oboru, o průběhu a ukončení studia, o průběhu a ukončení školní docházky,

d) školní řád, rozvrh hodin,

e) záznamy z pedagogických nebo uměleckých rad,

f) protokoly o přijímacím řízení, výkazy a protokoly o ukončování studia, protokoly o konání zkoušek stanovených právními předpisy,

g) osobní dokumentace žáků s postižením podle § 28 odst. 1, při zachování povinné mlčenlivosti o těchto údajích,

h) knihu úrazů,

i) hospodářskou dokumentaci a účetní evidenci, evidenci majetku (§ 29 odst. 4 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb.),

j) personální dokumentaci, pokud není vedena zřizovatelem nebo zaměstnavatelem,

k) protokoly a záznamy o provedených kontrolách,

#

l) jinou dokumentaci stanovenou právními předpisy.

(2) Ministerstvo vydává seznam a stanoví formu tiskopisů, na kterých je vedena dokumentace stanovená v odst. 1. Ministerstvo vydává přehled platných tiskopisů vysvědčení.

(3) Školy jsou povinny předávat ministerstvu údaje uvedené v odst. 1 písm. c) a údaje z dokumentace a evidence vedené podle ustanovení písm. i), j) a l) ve formě, termínech a na předepsaném nosiči dat, které stanoví ministerstvo.

§ 39

Učební plány a učební osnovy

(1) Ve školách se vyučuje podle učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů, které zahrnují alespoň nejvýznamnější cíle vzdělávání, celkovou strukturu učiva, výčet a popis jednotlivých předmětů nebo jiných strukturálních obsahových celků, které byly schváleny ministerstvem (dále jen učební dokumenty).

(2) Učební dokumenty pro střední zdravotnické školy vydává ministerstvo po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví; učební plány a učební osnovy pro ostatní střední školy vydává ministerstvo po projednání se zúčastněnými ústředními orgány státní správy

§ 40

Učebnice a učební texty

(1) Při výchově a vzdělávání se vedle učebnic a učebních textů uvedených v seznamu učebnic vydaném ministerstvem školství mohou používat i jiné učebnice a učební texty.

(2) Učebnice a učební texty všeobecně vzdělávacích předmětů pro střední zdravotnické školy se vydávají podle seznamu ministerstev školství v dohodě s ministerstvy zdravotnictví a sociálních věcí; učebnice a učební texty odborných předmětů pro tyto školy se vydávají podle seznamu ministerstev zdravotnictví a sociálních věcí.

#

Rozvíjení mimořádného nadání a talentu žáků

§ 41

V základních a středních školách se vytvářejí podmínky pro rozvíjení mimořádného nadání a talentů žáků. Mohou se též zřizovat školy nebo třídy s rozšířenou výukou některých předmětů nebo skupin předmětů a školy poskytující výchovu a vzdělávání, které se jinak získává v základní škole nebo ve střední škole, popřípadě v základní škole i ve střední škole společně.

§ 42

(1) Mimořádně nadaný a talentovaný žák může ukončit základní školu dříve než za devět let.

(2) Mimořádně nadaným a talentovaným žákům středních škol může ředitel školy v odůvodněných případech povolit studium podle individuálního studijního plánu, v němž při zachování obsahu a rozsahu stanoveného učebním plánem a učebními osnovami příslušného studijního oboru je určena zvláštní organizace výuky a délka studia.

§ 43

Ministerstva školství stanoví v dohodě s ministerstvy zdravotnictví obecně závazným právním předpisem podmínky pro rozvíjení mimořádného nadání a talentu žáků.

§ 44

Školy s celodenní výchovou a internátní školy

(1) V souladu s potřebami společnosti se může zřizovat základní škola, střední školy a *speciální školy* jako školy s celodenní výchovou nebo jako internátní školy. Školy s celodenní výchovou poskytují žákům kromě vzdělávání i celodenní výchovu a stravování, internátní školy též ubytování.

(2) Pro žáky, které je třeba ze závažných důvodů ubytovat v místě školy, lze v základní škole nebo ve *speciální škole* zřídit internát a ve střední škole domov mládeže jako součásti školy, v nichž se žákům poskytuje kromě výchovy i ubytování a stravování.

§ 45

#

Součástí škol

(1) Součástí školy mohou být předškolní zařízení, školní družina, školní klub, knihovna, internát, domov mládeže, školní jídelna, školní hospodářství popřípadě jiné součásti, které schválí ministerstvo a u středních a vyšších zdravotnických škol Ministerstvo zdravotnictví.

(2) Vyžaduje-li to účelnější organizace výchovně vzdělávací práce nebo jiný závažný důvod, může být místo součástí školy zřízeno mimoškolní výchovné zařízení podle zvláštních předpisů.5)

----- -
5) § 18 zákona České národní rady č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních. § 18 zákona Slovenské národní rady č. 78/1978 Sb., o školských zařízeních.

§ 46

Výchovné poradenství

Školám, předškolním zařízením, školským zařízením zabezpečujícím péči o děti a mládež a rozmístění mládeže, organizacím, žákům a jejich zákonným zástupcům a pěstounům se v otázkách výchovy a vzdělávání dětí a mládeže poskytuje poradenská služba výchovného poradenství. Úkoly a organizaci výchovného poradenství upravují zvláštní předpisy.6

----- -
6) § 33 až 36 zákona ČNR č. 76/1978 Sb., ve znění zákona ČNR č. 31/1984 Sb. § 33 až 36 zákona SNR č. 78/1978 Sb., ve znění zákona SNR č. 32/1984 Sb.

§ 47

Pomoc škol zájmovým organizacím dětí a mládeže

Školy poskytují zájmovým organizacím dětí a mládeže prostory a vybavení pro jejich činnost.

§ 48

Pomoc praxe školám

#

Ústřední orgány a organizace poskytují základním školám, středním školám a školám pro mládež vyžadující zvláštní péči pomoc při výchově vzdělávací činnosti, při rozvoji škol, zejména při modernizaci obsahu výchovy a vzdělávání a při vytváření personálních a materiálně technických podmínek pro činnosti škola pomáhají učitelům a ostatním pedagogickým pracovníkům v jejich společensky důležité práci.

§ 49

Péče o bezpečnost a ochranu zdraví žáků

(1) Orgány, organizace a školy, které zabezpečují výchovu a vzdělávání, zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech, které přímo souvisejí s výchovou a vzděláváním, soustavně vytvářejí podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáka a kontrolují jejich dodržování.

(2) Orgány, organizace a školy, které zabezpečují výchovu a vzdělávání, zabezpečují současně i ochranu žáka před riziky poruch zdravého vývoje, pokud mohou být způsobeny nebo zvětšeny výchovnou a vzdělávací činností školy.

(3) Zvláštní předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví zůstávají nedotčeny. Škola je povinna dodržovat opatření *obcí* při zhoršených ekologických podmínkách.

(4) Ministerstva školství a ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí mohou vydávat v dohodě s Českým úřadem bezpečnosti práce vyhlášky o bezpečnosti a ochraně zdraví žáka a ochraně žáka před riziky poruch jeho zdravého vývoje, které mohou být způsobeny nebo zvětšeny výchovnou a vzdělávací činností školy. Zároveň stanoví odpovědnost školy za bezpečnost zdravotně postižených dětí.

ČÁST SEDMÁ

Pracovníci škol

§ 50

#

Pedagogičtí pracovníci

(1) Pedagogickými pracovníky jsou učitelé včetně ředitelů a zástupců ředitelů předškolních zařízení, základních škol, *základních uměleckých škol*, středních škol, speciálních škol, *speciálně pedagogických center a pedagogicko - psychologických poraden*, učilišť, zařízení pro zájmové studium, školských zotavovacích zařízení, školských zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, zařízení sociální péče, dále vychovatelé škol a školských zařízení a zařízení sociální péče včetně instruktorů tělesné výchovy, mistři a vrchní mistři odborné výchovy, vedoucí odloučených pracovišť středních odborných učilišť, učilišť a odborných učilišť, vedoucí středisek praktického vyučování, trenéři sportovních škol a sportovních tříd středních odborných učilišť.

(2) Pedagogičtí pracovníci vyučují a vychovávají děti a mládež nebo dospělé v základních školách, ve středních školách nebo *ve speciálních školách* nebo vykonávají obdobnou činnost podle zvláštních předpisů.

§ 51

Způsobilost a povinnosti pedagogických pracovníků

(1) Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo má odbornou a pedagogickou způsobilost, je občansky bezúhonný a morálně vyspělý.

(2) Pedagogičtí pracovníci vychovávají žáky ve smyslu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie; jsou povinni se na svou práci svědomitě připravovat a dále se vzdělávat.

(3) Ministerstva školství stanoví v dohodě s ministerstvy práce a sociálních věcí obecně závazným právním předpisem podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků.

§ 52

zrušen

ČÁST OSMÁ

Školy řízené jinými orgány

§ 53

#

(1) *Vojenskými školami jsou vojenské střední odborné školy a vojenské vyšší odborné školy. Ustanovení tohoto zákona se na ně vztahují s výjimkou ustanovení § 5 až 6a, § 9 až 12, § 17a, § 19 odst. 2, § 24, § 28 až 33, § 34 odst. 1 až 3 a 5, § 37, § 42 odst. 1, § 46, § 54 až 57c, § 58 písm. b, § 60, ustanovení § 38 a se na ně vztahuje přiměřeně.*

(2) *Vojenské střední školy zřizuje, zrušuje a řídí Ministerstvo obrany. Ve věcech všeobecně pedagogických postupuje v dohodě s ministerstvem.*

(3) *Působnost, kterou má ve věcech středních škol a vyšších odborných škol ministerstvo nebo jiné ústřední orgány, vykonává vůči vojenským školám Ministerstvo obrany nebo ministr obrany.*

(4) *Služební poměry žáků a učitelů vojenských škol, kteří jsou vojáky v činné službě, se řídí zvláštními předpisy.⁹*

9) *Branný zákon č. 92/1949 Sb. (úplné znění č. 121/1978 Sb.) Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků (úplné znění č. 122/1978 Sb.). Zákon č. 88/1952 Sb., o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.*

§ 54

(1) *Policejními školami jsou střední policejní školy a vyšší policejní školy; ustanovení tohoto zákona se na ně vztahují s výjimkou § 5 až 6a, § 9 až 15, § 17 a 17a, § 19 odst. 2, § 24 odst. 1, § 28 až 33, § 34 odst. 1 až 3 a 5, § 36 a 37, § 41, 42 odst. 1, § 44 odst. 2, § 45 odst. 2, § 46 a 47, § 53, § 55 až 57c, § 58 písm. b), § 60, ustanovení § 19 odst. 4 a 5, § 25, 27 a odst. 2 část věty za středníkem, § 38 a 38a, § 45 odst. 1 a § 51 se na ně vztahují přiměřeně.*

(2) *Policejní školy zřizuje, zrušuje a řídí Ministerstvo vnitra. Ve věcech všeobecně pedagogických postupuje Ministerstvo vnitra při řízení policejních škol v dohodě s ministerstvem.*

(3) *Působnost, kterou podle tohoto zákona má ministerstvo nebo jiné státní orgány, vykonává ve věcech policejních škol Ministerstvo vnitra, popřípadě ministr vnitra.*

(4) *Služební poměry žáků a učitelů středních škol Sboru národní bezpečnosti a vojsk ministerstva vnitra, kteří jsou ve služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti a vojáků v činné službě vojsk ministerstva vnitra se řídí zvláštními předpisy.¹⁰⁾*

10) *Zákon ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.*

#

§ 55

(1) Školy požární ochrany jsou středními školami nebo vyššími odbornými školami podle tohoto zákona; jeho ustanovení se na ně vztahují s výjimkou ustanovení § 5 až 6a, §10, § 11, § 12 odst. 2, 3, 4 a 5, § 15, § 17 a 17a, § 19 odst. 2, § 24 odst. 1, § 25 odst. 4, § 28 až 37, § 38 odst. 1, § 42 odst. 1, § 45 odst. 2, § 46, § 53 a 54, § 56 až 57c, § 58 písm. b), § 60; ustanovení 19 odst. 4 a 5, § 38a, § 51 se na ně vztahuje přiměřeně.

(2) Střední školy požární ochrany a vyšší školy požární ochrany zřizuje, zrušuje a řídí Ministerstvo vnitra. Ve věcech všeobecně pedagogických postupuje Ministerstvo vnitra při řízení škol požární ochrany po dohodě s ministerstvem.

(3) Působnost, kterou má ministerstvo nebo jiné státní orgány, vykonává ve věcech středních škol požární ochrany Ministerstvo vnitra, popřípadě ministr vnitra.

§ 56

(1) Střední školy Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky a střední školy Sboru nápravné výchovy Slovenské socialistické republiky jsou školami podle tohoto zákona; jeho ustanovení se na ně vztahují s výjimkou ustanovení § 5, 6, § 9 až 14, § 16 odst. 2, § 17, § 19 odst. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 37, § 41, § 42 odst. 1, § 44 odst. 2, § 45 odst. 2, § 46, 52 až 55, § 57, § 58 písm. b), § 60 až 69; ustanovení § 25, 38, § 45 odst. 1 a § 51 se na ně vztahují přiměřeně.

(2) Střední školy Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky řídí ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky, střední školy Sboru nápravné výchovy Slovenské socialistické republiky řídí ministerstvo spravedlnosti Slovenské socialistické republiky; ve věcech všeobecně pedagogických postupují tato ministerstva v dohodě s ministerstvy školství.

(3) Působnost ve věcech středních škol, kterou mají ministerstva školství nebo jiné státní orgány, vykonávají vůči středním školám Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky ministerstvo spravedlnosti České socialistické republiky a vůči středním školám Sboru nápravné výchovy Slovenské socialistické republiky ministerstvo spravedlnosti Slovenské socialistické republiky.

(4) Služební poměry žáků a učitelů středních škol sborů nápravné výchovy, kteří jsou ve služebním poměru příslušníků sborů nápravné výchovy, se řídí zvláštními předpisy. 11)

11) Zákon č. 100/1970 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

#

§ 57

Na střední odborná učiliště a odborná učiliště, ve kterých se připravují pro povolání občané ve výkonu trestu odnětí svobody, se vztahují ustanovení § 1 až 4, § 7 až 9, § 20, 22, § 25 odst. 1, § 32, § 34 odst. 2, 3 a 4, § 39, 40, § 48 až 51, § 56 odst. 2 a 3, § 58 písm. a) a § 59; ustanovení § 10 až 13, § 21, § 25 odst. 2 a 3, § 28 a 30 se na ně vztahují přiměřeně.

ČÁST OSMÁ A

Školy soukromé a školy církevní

§ 57a

(1) Soukromými školami jsou soukromé základní školy, soukromé základní umělecké školy, soukromé střední školy, soukromá střediska praktického vyučování, soukromá učiliště, soukromé vyšší odborné školy a soukromé speciální školy. Soukromé školy jsou školami podle tohoto zákona, jeho ustanovení se na ně vztahují s výjimkou ustanovení § 6 odst. 5, § 10, 10a, 11a, 18, § 19 odst. 6, § 22 odst. 3, § 29 odst. 2, § 30 odst. 3, § 43, 53 až 57, § 58 písm. b) a § 63 odst. 6 a 7.

(2) Působnost při zajišťování povinné školní docházky a ve věcech všeobecně pedagogických vykonávají vůči těmto školám ministerstva školství.

(3) Vláda republiky stanoví nařízením podmínky a výši poskytování dotací soukromým školám.

§ 57b

(1) Školy církevní nebo školy náboženských společností (dále jen "církevní školy") jsou církevní základní školy, církevní základní umělecké školy, církevní speciální školy, církevní střední školy, církevní střediska praktického vyučování a církevní učiliště; církevní školy jsou školami podle tohoto zákona, jeho ustanovení se na ně vztahují s výjimkou ustanovení § 6 odst. 5, § 10, 10a, 11a, 18, § 19 odst. 6, § 22 odst. 3, § 29 odst. 2, § 30 odst. 3, § 43, § 53 až 57, § 58 písm. b) a § 63 odst. 6 a 7.

(2) Působnost při zajišťování povinné školní docházky a ve věcech všeobecně pedagogických vykonávají vůči církevním školám ministerstva školství.

#

(3) Bližší podmínky pro zřizování a činnost církevních škol stanoví ministerstva školství a ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí vyhláškou.

§ 57c

Vzdělání získané v soukromých školách a církevních školách zařazených do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení 8) je rovnocenné vzdělání získanému v ostatních školách podle tohoto zákona.

8) § 12 písm. a) zákona České národní rady č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.

ČÁST DEVÁTÁ

Zvláštní ustanovení

§ 58

Ministerstva školství

- a) řídí pokusné ověřování organizace, forem i obsahu výchovy a vzdělávání v základní škole, ve středních školách, ve vyšších odborných školách a speciálních školách; řídí též pokusné ověřování způsobu a řízení těchto škol,
- b) vydávají s předchozím souhlasem příslušných odborových orgánů pracovní řády pro pedagogické pracovníky a ostatní pracovníky škol a školských zařízení, zřizovaných ministerstvem, kraji a obcemi.
- c) vydávají po projednání se zúčastněnými ústředními orgány vzorové pracovní řády pro pedagogické pracovníky středních odborných učilišť a odborných učilišť (§ 52 odst. 1).

§ 58a

V základních školách, v základních uměleckých školách, učilištích, středních školách, *ve vyšších odborných školách, speciálních školách* není povolena činnost politických stran a politických hnutí.

§ 59

Stupně vzdělání získané podle dosavadních předpisů zůstávají nedotčeny.

§ 60

#

Pro občany, kteří nezískali základní vzdělání, může základní škola nebo střední škola organizovat kurzy pro získání základního vzdělání.

ČÁST DESÁTÁ

Přechodná ustanovení

§ 61

(1) Žáci, kteří ve školním roce 1989/1990 úspěšně ukončili osmý ročník základní školy a nebyli přijati ke studiu ve střední škole, do které se přihlásili, nebo si nevybrali žádnou střední školu, kterou jim národní výbor nabídl v rámci volných míst ve středních školách, pokračují v plnění povinné školní docházky v devátém ročníku základní školy.

(2) Žáci, kteří počínaje školním rokem 1990/1991 úspěšně ukončí osmý ročník základní školy a nepřihlásí se nebo nebudou přijati do vybraných studijních nebo učebních oborů středních škol, pokračují v plnění povinné školní docházky v devátém ročníku základní školy. Seznam vybraných učebních a studijních oborů středních škol vydají po projednání se zúčastněnými ústředními orgány ministerstva školství.

§ 61a

(1) Žáci, kteří ve školním roce 1995/1996 ukončí osmý ročník základní školy, pokračují v plnění povinné školní docházky v devátém ročníku základní školy.

(2) Střední školy, s výjimkou víceletých gymnázií a konzervatoří s oborem tanec, otevřou ve školním roce 1996/1997 první ročník, pokud třída bude mít na základě přijímacího řízení nejméně patnáct žáků. Ustanovení o minimálním počtu žáků se nevztahuje na soukromé a církevní střední školy.

(3) Střední školy, které neotevřou první ročník podle odst. 2, mohou žáky, kteří ve školním roce 1995/1996 ukončí povinnou školní docházku v devátém ročníku základní školy, přijmout do druhého ročníku s tím, že jejich učební plán tomu bude přizpůsoben.

(4) Podrobnosti organizace přechodu žáků do povinného devátého ročníku základní školy stanoví vláda nařízením.

§ 62

#

(1) Žáci, kteří jsou ve školním roce 1989/1990 žáky prvních ročníků středních škol, splní povinnou školní docházku a získají základní vzdělání úspěšným ukončením tohoto ročníku.

(2) Žáci speciálních škol, které mají devět ročníků, kteří jsou ve školním roce 1989/1990 žáky devátých ročníků, splní povinnou školní docházku a získají základní vzdělání úspěšným ukončením tohoto ročníku.

(3) Povinnou školní docházku splní také žáci, kteří ve školním roce 1990/1991 dovrší devět let školní docházky.

§ 63

(1) Deváté ročníky základních škol, speciálních základních škol a zvláštních škol zavedené tímto zákonem se zřizují postupně podle potřeby od 1. září 1990.

(2) Gymnázia zavedená tímto zákonem se zřizují od 1. září 1990.

(3) Žáci, kteří jsou k 1. září 1990 žáky druhého, třetího nebo čtvrtého ročníku středních škol, dokončí studium podle dosavadních předpisů.

(4) Postavení středních odborných učilišť, zvláštních odborných učilišť a středisek praktického vyučování zřízených podle dosavadních předpisů se upravuje podle § 10, § 10a a § 11a postupně nejpozději do 30. června 1991.

(5) Postavení gymnázií a středních odborných škol se podle § 1 upravuje postupně, nejpozději do 31. prosince 1990.

(6) Úpravu postavení základní školy podle § 1 nebo zrušení této úpravy může zřizovatel školy provést se souhlasem rady školy, je-li zřízena, na základě žádosti ředitele školy nebo rozhodnutí zastupitelstva obce.

(7) V případě zamítnutí žádosti podle odst. 6 uvede zřizovatel důvody, které brání jejímu kladnému vyřízení.

§ 63a

(1) Žáci, kteří jsou k prvnímu září 1995 žáky pomaturitního studia středních škol dokončí studium podle dosavadních předpisů.

(2) Do prvního ročníku pomaturitního studia organizovaného ve středních zdravotnických školách podle dosavadních předpisů se přijímají žáci nejpozději pro školní rok 1996/1997.

#

(3) Žáci, kteří jsou k prvnímu září 1995 žáky prvního až čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia při základní škole, dokončí tuto část studia podle dosavadních předpisů.

(4) Žáci, kteří jsou k prvnímu září 1995 žáky šestiletých a sedmiletých gymnázií dokončí studium podle dosavadních předpisů.

(5) Žáci, kteří jsou k prvnímu září 1995 žáky pětiletého jazykového gymnázia, pětiletého studijního oboru střední odborné školy a středního odborného učiliště, které se ukončuje maturitní zkouškou, dokončí studium podle dosavadních předpisů.

§ 64

Základní školy pro mládež vyžadující zvláštní péči s devíti ročníky zřízené podle dosavadních předpisů jsou speciálními základními školami podle tohoto zákona (§ 29).

§ 64a

Společensky prospěšná práce škol se podle § 23 organizuje od 1. ledna 1991.

§ 64b

(1) Názvy ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky, ministerstvo zdravotnictví Slovenské socialistické republiky, ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky, ministerstvo práce a sociálních věcí Slovenské socialistické republiky se ve všech ustanoveních nahrazují názvy ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České republiky, ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské republiky (dále jen "ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí").

(2) Označení "zvláštní odborné učiliště" se ve všech ustanoveních nahrazuje označením "odborné učiliště".

§ 64c

(1) Písemný návrh na zařazení soukromé základní umělecké školy do sítě škol a školských zařízení pro školní rok 1993/1994 předloží zřizovatel ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy nejpozději do 30 dnů ode dne účinnosti tohoto zákona.

#

(2) Pro zřizování a činnost základních uměleckých škol platí vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 353/1991 Sb., o soukromých školách.

§ 64 d

Slova „školský úřad“ se ve všech ustanoveních tohoto zákona nahrazují slovy „orgány kraje v přenesené působnosti“.

ČÁST JEDEENÁCTÁ

Závěrečná ustanovení

§ 65

(1) Při praktickém vyučování žáků středních škol a zvláštních odborných učilišť (§ 22) se řídí škola i organizace příslušnými učebními plány a učebními osnovami.

(2) Na právní poměry žáků při praktickém vyučování se vztahují ustanovení zákoníku práce, která upravují pracovní dobu a dobu odpočinku, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o pracovníky a pracovní podmínky žen a mladistvých (§ 83 a 84, § 87 až 89, § 90 odst. 1, § 92 odst. 1 a 2 a § 93 a 94, § 99, 132 až 140, § 148, § 150 odst. 2 a 3, § 163, § 165 až 168 zákoníku práce).

(3) Za vytvoření podmínek pro praktické vyučování žáků středních škol a zvláštních odborných učilišť odpovídají školy, školská zařízení a organizace, v nichž se praktické vyučování koná.

§ 66

zrušen

§ 67

Kde se v pracovněprávních předpisech upravuje odměňování a hmotné zabezpečení žáků a učňů připravujících se na dělnická povolání v učebních nebo studijních oborech, rozumějí se tím též žáci připravující se na dělnická povolání ve středních odborných učilištích a zvláštních odborných učilištích; kde se v právních předpisech upravuje financování učňovských zařízení, rozumějí se těmito zařízeními též střední odborná učiliště a zvláštní odborná učiliště.

§ 68

zrušen

#

§ 69

zrušen

§ 70

Zrušují se

1. zákon č. 89/1958 Sb., o výchově dorostu k povolání v učebním poměru (učňovský zákon),
2. zákon č. 186/1960 Sb., o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon),
3. zákon č. 63/1978 Sb., o opatřeních v soustavě základních a středních škol,
4. nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 58/1973 Sb., o internátních středních školách pro pracující a o hospodářském zabezpečení studujících na těchto školách,
5. nařízení vlády České socialistické republiky č. 91/1978 Sb., jímž se prodlužuje povinná školní docházka na některých školách pro mládež vyžadující zvláštní péči,
6. nařízení vlády Slovenské socialistické republiky č. 98/1978 Sb., kterým se prodlužuje povinná školní docházka na některých školách pro mládež vyžadující zvláštní péči.

§ 71

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. září 1984 s výjimkou ustanovení § 18 až 20, která nabývají účinnosti dnem vyhlášení zákona.

Chybí úprava Zákona ČNR č. 76/1978 Sb. a zrušující ustanovení čl. III. - účinnost Zákona :

Dnem vyhlášení s výjimkou čl. I bodu 9, pokud se týká § 6 odst. 3 a 5, který nabývá účinnosti dnem 1. září 1996.